

A shovel is stuck vertically into the ground in a garden. The shovel's head is buried in dark, rich soil, and its handle extends upwards. The garden is filled with lush green plants, some with small orange flowers. The overall lighting is soft and natural, creating a serene and earthy atmosphere.

20

*yötöntä
yötä*

*Huippudekkaristien
jännitystarinoita*

TAMMI

20

yötöntä yötä

Huippudekkaristien jännitystarinoita

ELINA BACKMAN • TAPANI BAGGE • PATRICIA G. BERTÉNYI
ANNA HARJU • VIRPI HÄMEEN-ANTTILA
HELENA IMMONEN • JP KOSKINEN • EEVI KUOKKANEN
SAIJA KUUSELA • LEENA LEHTOLAINEN • TUIRE MALMSTEDT
KALE PUONTI • TIINA RAEVAARA • MATTI REMES
MARKKU ROPPONEN • SATU RÄMÖ • TERHI TARKIAINEN
ANTTI TUOMAINEN • ARTTU TUOMINEN • HEIKKI VALKAMA

TAMMI

HELSINKI

Antti Tuomainen's short story "Tytär"
is published by agreement with Salomonsson Agency

1. painos

Copyright © Elina Backman, Tapani Bagge, Patricia G. Bertényi, Anna Harju,
Virpi Hämeen-Anttila, Helena Immonen, JP Koskinen, Eevi Kuokkanen,
Saija Kuusela, Leena Lehtolainen, Tuire Malmstedt, Kale Puonti, Tiina Raevaara,
Matti Remes, Markku Ropponen, Satu Rämö, Terhi Tarkiainen, Antti Tuomainen,
Arttu Tuominen ja Heikki Valkama ja Tammi 2025

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-7151-4

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

TARINAT:

- 1 ARTTU TUOMINEN: Viimeinen keikka 7
- 2 VIRPI HÄMEEN-ANTTILA: Mummola kullan kallis 19
- 3 MATTI REMES: Hukkakaura 33
- 4 TERHI TARKIAINEN: Eikä yksikään pelastunut
(vampyyrilta) 43
- 5 HEIKKI VALKAMA: Toivomuspuu 63
- 6 LEENA LEHTOLAINEN: Väärän koivun takaa 73
- 7 TUIRE MALMSTEDT: Kuudes kivi rannasta 89
- 8 PATRICIA G. BERTÉNYI: Hämä-hämä-häkki 106
- 9 EEVI KUOKKANEN: Kissat 113
- 10 SATU RÄMÖ: Hildurin ensimmäinen ruumis 127
- 11 ANNA HARJU: Verkkaan heruu tervahauta 146
- 12 JP KOSKINEN: Kun kemiat eivät kohtaa 157
- 13 SAIJA KUUSELA: Yksi poltin liikaa 170
- 14 TAPANI BAGGE: Valkea yö 181
- 15 HELENA IMMONEN: Kuikan huuto 194
- 16 TIINA RAEVAARA: Ihminen ei ole koskaan vapaa 208
- 17 MARKKU ROPPONEN: Kesäpäivänseisaus 230
- 18 ELINA BACKMAN: Kuka kaivoon kurkistaa 243
- 19 KALE PUONTI: Kutsumaton juhannusvieras 255
- 20 ANTTI TUOMAINEN: Tytär 264

KIRJOITTAJAT 282

1

ARTTU TUOMINEN

Viimeinen keikka

Olen matkalla tappamaan erästä miestä.

Tämä on viimeinen keikkani. Niin olen päättänyt.

Minusta tuli tappaja sattumalta. En ole siitä ylpeä, mutta olen hyvä työssäni. Ainoa, missä olen koskaan hyvä ollut.

Ihmisen tappaminen on teknisesti helppoa. Ihmiskeho on hauras. Olematonkin vamma saattaa johtaa kuolemaan. Tappamisen vaikeus tulee psyyken puolelta. Lajitoverin surmaaminen sotii kaikkea sitä vastaan, mitä meille pienestä asti opetetaan. Tappamisen kynnystä ei ole helppoa ylittää. Olen nähnyt todella kovienkin jätkien jänistävän viime hetkellä.

Minusta piti tulla urheilija ja perheenisä, mutta minusta tulikin juoppo uhkapeluri ja murhaaja. En ole nähnyt tytärtäni vuosiin. En edes tiedä, miltä hän nykyään näyttää.

Usein mietin, millaisen elämän olisin voinut saada – ja millainen elämästäni lopulta tuli. Mutta jos näitä asioita vatvoo liikaa, tulee hulluksi. Olen tyytynyt osaani. Otan ihmisiltä hengen ja saan siitä maksun.

Kulunut rullarevolveri makaa apukuljettajan penkillä. Se on vanha, kömpelö ja raskas, kuten minäkin, mutta se on luotettava ja tarkka. Nuoremmat tappajat käyttävät kalliita automaattiasioita, jotka menevät jumiin, antavat väärän syötön ratkaisevalla hetkellä ja räiskivät hylsyt poliisin löydettäväksi. Uudelle sukupolvelle kaiken pitää olla kiiltävää ja näyttävää.

Olen reliikki.

Lajini viimeinen.

Ei ole kiirettä. On juhannusaatto. Minulla on koko yö aikaa.

Tie on autio. Ihmiset ovat perheidensä kesken, nauravat ja juhliivat. Ajan pienen kylän läpi. Punaiseksi maalattuja taloja, valkoisia aitoja, kukkivia puita, kesäkesän vehreys. Avaan ikkunan ja vedän raikasta ilmaa keuhkoihini. En pysty haistamaan kesää, mutta muistan lapsuudesta, miltä tällainen ilma tuoksui. Vasta leikatulle nurmikolle ja grillihiilille.

Markus Helenius hakkasi kasvoni muusiksi Tampereella keväällä 1983 leikkimieliseksi tarkoitettussa baarinäytösottelussa. Helenius oli treenannut ja viimeisen päälle tikissä, minä tulin paikalle kahden promillen humalassa. Ottelun jälkeen paskoin verta ja imin litkuja pillillä kuukauden. Poskionteloni murtuivat ja menetin hajuaistini. Valmentajani sanoi aina, etten osaa kaatua. Hän oli oikeassa. Joskus kaatuminen olisi ollut helpompaa.

Ainoa asia, missä minulla on ollut tuuria, on tappaminen.

Polttoainevalo syttyy. Kaarran bensa-asemalle ja täytän Mercuryn tankin. Minua kuvaa vähintään kaksi valvontakameraa. Lisäksi olen ajanut ainakin yhden tiekameran ohi.

Ennen kaikki oli helpompaa. Nykyään kiinnijäämisen riski on suurempi.

Mutta tämä on viimeinen keikkani, eikä pikkuseikoilla ole väliä. Millään ei enää ole. Minulla on riittävästi rahaa, jotta voin elää rauhassa jossain kaukana. Murhaajaksi olen elänyt harvinaisen pitkän elämän. Ammatistani ei jäädä eläkkeelle. Jossain vaiheessa joutuu itse listalle.

Huoltoaseman takana kulkee kapea joki. Laskeudun sen rantaan, sytytän savukkeen ja tyhjennän rakkoni kivikkoon. Musta vesi pyörteilee ohitseni. Vastarannalla polskahtaa kala. Lapsena pyöräilimme poikaporukalla ongelle tällaisen samanlaisen joen rantaan ja haaveilimme naisista, rahasta ja kuuluisuudesta. Mitä vanhemmaksi tulen, sitä enemmän kaipaen menneitä aikoja.

Autoni vieressä seisoo rekka. Moottori hyrisee. Kuljettaja on vanhempi mies. Hän tunnistaa minut ja tulee puristamaan kättäni. Hän muistaa SM-otteluni Turun köysitehtaalla vuonna 1981. Sanon, etten muista itse ottelusta mitään, ja nauramme molemmat.

Käynnistän auton ja jatkan matkaa. Mercuryn keula nielee asfalttia.

Ilta tummuu, mutta aurinko ei laske vaan jää väreilemään puiden latvojen tasalle. En muista kesän olleen koskaan näin kaunis.

Tapoin ensimmäisen kerran kolmekymmentä vuotta sitten. Ammuin Hullu-Harria haulikolla kasvoihin. Se

oli velkaa väärille kavereille, eikä uskonut järkipuhetta. Kukaan ei halunnut ottaa sitä keikkaa, sillä Harrilla oli hurja maine. Mutta siihen aikaan olin pahassa päihdekierteessä ja tarvitsin kipeästi rahaa.

Hullu-Harrista pyöri kadulla legendoja. Se oli jo vanha mies, mutta nuorena se oli pistänyt varmuudella kylmäksi kolme ukkoa ja viettänyt puolet elämästään linnassa.

Voi luoja kuinka jännitin sitä surmaa. Käteni tärisivät niin paljon, etten meinannut saada patruunoita pesään. Ja kun astelin siihen varastohalliin, pelkäsin pyörtyväni silkasta kauhusta.

Teon jälkeen pysyin humalassa viikon unohtaakseni, miltä rikki ammuttu ihmiskallo näyttää. Nyt tiedän, ettei sitä voi unohtaa. Muistan kaikkien murhaamieni ihmisten kasvot. Unissani he ovat elossa ja nauravat minulle.

Käännyn risteyksestä, ohitan siltoja, bussipysäkkejä, autioita lähiöitä.

Ajattelen tulevaa keikkaa.

Rutiinihomma.

Kohde on mies. Yli kahdeksankymmentävuotias ja kuolemansairas. Muuta minun ei tarvitse tietää. Hän on minulle pelkkä nimi ja tehtävä. En tiedä, kuka iskun on tilannut tai mitä ukko on tehnyt, että joku haluaa hänet hengiltä. Olen pelkkä väline. Mies asuu yksin isossa talossa järven rannalla. Asunnossa on hälytysjärjestelmä, mutta minulla on koodi. Nopea homma. Menen sisään, ammun ja poistun.

Auton moottorivalo syttyy. Penkissä tuntuu nykäys, sitten jokin antaa periksi. Konepellin alta alkaa syöstä tummaa savua.

Kiroan ja ohjaan tienviereen. Jäähdytin on sylkenyt nesteet pihalle.

Sytytän savukkeen. Maantie on autio molempiin suuntiin. Ympäriällä velloo vihreä viljapello.

Viiden minuutin kuluttua näkyvät ensimmäiset ajovalot. Nostan peukalon pystyyn. Auto kiihdyttää ohitsemi jättäen jälkeensä pölyä ja bassonjumpituksen.

Odotan, poltan, astelen.

Uusi auto tulee, ohittaa, pysähtyy.

Helmoistaan ruostunut Toyota Corolla peruuttaa luokseni. Ikkuna avautuu. Kuljettaja on nainen. Melkein lapsi vielä. Hiekanväriset hiukset, siniset silmät, nenänvarressa pisamia.

”Kyydin tarpeessa?”

Nousen apukuljettajan penkille.

”Linda”, nainen esittelee itsensä, painaa kaasua ja kiihdyttää vauhtiin.

Autoradiossa soi Moottoritie on kuuma. Tyttö vääntää musiikkia kovemmalle. Ajattelen, että tytössä on jotain samaa kuin ex-vaimossani Sannassa silloin, kun aloimme seurustelemaan.

”Tyttäreni on myös Linda”, sanon.

”Hienosti valittu nimi”, tyttö virnistää.

Matka taivuttaa hiljaisuudessa. Tyttö vilkuilee minua kiinnostuneena. Katselee kukkakaalikorviani, lyttyyn rutattua nenääni ja kiinni tikatun lähuulen arpea.

”Mitä kasvoillesi on tapahtunut?” tyttö kysyy lopulta.

”Olin portsari”, valehtelen.

”Sitten varmasti ansaitsit tuon”, tyttö nauraa.

Hymyilen. Minulta puuttuu kaksi hammasta.

"Isäni nyrkkeili nuorena", tyttö sanoo. "Hänenkin nenänsä näytti tuolta."

"Mitä isällesi tapahtui?"

"Hän lähti kun olin kuusi."

"Otan osaa."

Tyttö kohauttaa hartioitaan. "Muistan hänestä vain äänen. Samaan aikaan pehmeän ja karhean. Ja tuoksun. Isä tuoksui nahkatakille, tupakalle ja partavedelle."

Tulemme risteykseen. Tie muuttuu kapeaksi ja mutkittelee kuusten sekaan.

"Hauskoja tatskoja", tyttö sanoo ja osoittaa käsivarsieni haalistuneita leimoja. "Missä ne on otettu?"

"Vankilassa", vastaan.

"Siistii! Mäkin olen ajatellut ottaa mustan kissan tähän näin." Tyttö osoittaa paljasta olkapäätään. "Oot sä joku vaarallinen?"

"En sinulle."

Tyttö nauraa ja ajattelen, että hän on kaunis ja villi ja tulee murskaamaan monen nuorukaisen sydämen.

"Heitä rööki", tyttö pyytää.

Tarjoan savukkeen.

"Onko sulla kiire?"

Kerron että minulla on koko yö aikaa.

"Tekee mieli uimaan. Tiedän yhden paikan tässä lähellä."

Tyttö kääntyy metsäautotielle. Tunnen revolverin painon vyölläni. En ole huolissani, mutta valppauteni herää. Tapporeissuni on pisteessä, jossa se ei enää noudata mitään suunnitelmia.

Sitten rentoudun. Minulla ei ole kiire mihinkään.

Tulemme vanhalle soramontulle. Tyttö pysäköi korkean törmän harjalle. Pohjavesilampi on kirkas ja näyttää loputtoman syvältä. Pinta heijastaa kuusien latvat kuin peilistä.

"Mutsi toi mut tänne kun olin pieni. Silloin täällä kävi paljon porukkaa. Nykyään tästä ei tiedä kuin muutama ihminen."

Tyttö alkaa riisua. Käännyin häveliäästi selin.

Hän kahlaa veteen. "Helvetti kuin kylmää!"

Istun kivelle ja poltan savukkeen. Katselen tytön uimista. Nuorena meillä oli hyvä porukka. Istuttiin autossa ja ajettiin pitkin kaupunkia. Treenattiin salilla ja hakattiin säkkiä. Joskus mukana oli tyttöjäkin. Silloinkin käytiin uimassa ja luultiin, että ollaan kuole-mattomia.

"Tuu säkin!" tyttö huutaa lammen keskeltä. Ilta-aurinko kultaaa vedenpinnan. Sääskiparvi leijuu paikoil-laan puiden välissä.

Hymyilen ja pudistan päätäni.

"Nössö!"

Napitan takkini auki, viikkään vaatteet kivelle ja seuraan tyttöä veteen. Se on jäistä ja nipistelee ihoa kuin pienet neulat. Kahlaan yhä syvemmälle, kunnes pääni painuu pinnan alle. Äänet lakkaavat. Hiljaista.

Nousen pintaan. Lintujen laulu palaa. Uin hitain vedon lammen poikki.

"Pitää elää hetkessä. Tää yö on vain tänään", tyttö sanoo ja nauraa. "Mistä sitä tietää, vaikka tää jäisi meidän viimeiseksi."

"Eikö kukaan odota sinua?"

"Mä olen aina ollut ylimääräinen", tyttö sanoo.

Ajattelen, että tytössä ja minussa on paljon samaa. Minäkin olen aina ollut ylimääräinen.

Tyttö nousee vedestä ja alkaa kuivata itseään T-paitaan. Kellun vielä hetken selälläni juhannusyötä kuunnellen ja kahlaan rantaan.

Sydämeni pomppaa kurkkuun. Tyttö osoittaa minua revolverillani rintaan. Tytöllä on vaikeuksia pitää painavaa asetta kohtisuorassa. Piippu heiluu sinne tänne.

”Iisisti. Se on ladattu”, sanon.

Tyttö katsoo minua. Otsa kurtistuu, kulmakarvojen väliin ilmestyy syvä viiva. ”Meinasit sä murhata mut? Raiskata ja haudata suohon?”

”En.”

”Miksi vitussa sulla on sitten mutka mukana?”

”Se on pitkä tarina.”

”Minulla on koko yö aikaa.”

Tyttö laskee aseensa ja laittaa sen vaatteitteni päälle. Huokaisen helpotuksesta. Yö on ollut yksi elämäni eriskummallisimmista. Pukeudun ja tungen revolverin takaisin vyöhöni.

Jatkamme matkaa. Kesäyön hämärin hetki.

Kerron elämäntarinani. Se on lyhyt ja surullinen. Jätän mainitsematta ammattini. Tyttö kuuntelee keskeyttämättä kertaakaan. Sitten tyttö kertoo oman tarinansa. Sekin on lyhyt ja surullinen ja tajuan sen kertovan minusta. Kuinka hänen isästään tulee juoppo uhkapeluri ja luuseri.

”Saat auttaa minua hoitamaan yhden jutun”, tyttö sanoo. ”Vähän kuin maksuksi kyydistä. Mun pitäisi periä yksi vanha velka.”

Tyttö kääntää auton kapealle mökkitielle. Järvi välkkyy puiden väleistä. Tyttö pysäyttää punaisen tuvan eteen. Rannassa on paljon porukkaa. Nuotio räiskyy. Musiikkia, naurua.

”Ota pyssysi mukaan ja seuraa minua.”

Katson tyttöä hämmästyneenä. Hänen kasvonsa ovat jähmettyneet kiviseen tuijotukseen.

Nousemme autosta. Tyttö harppoo pihaan. Minulla on vaikeuksia pysyä perässä. Meidät nähdään tulevan. Musiikki sammuu, ihmiset kääntyvät katsomaan.

Terassilla istuva mies nousee seisomaan ja kohottaa kätensä tervehdykseen, mutta laskee sen nähdessään tytön ilmeen. Jään seisomaan talon nurkalle ja sytytän tupakan. Tyttö väittelee miehen kanssa. Molempien kädet viuhkovat. Yhä enemmän porukkaa alkaa kerääntyä välikohtauksen ympärille. Mies laskee kätensä tytön hartialle, mutta tyttö riuhtaisee itsensä irti. Rinki tytön ympärillä sulkeutuu. En kuule, mistä puhutaan, mutta äänet nousevat ja muuttuvat uhkaaviksi. Joku tönäisee tyttöä selästä, toinen olkapäästä.

Vedän revolverin esiin ja ammun ilmaan. Laukaus jyrähtää ja lyö korvat lukkoon. Ihmiset kääntyvät katsomaan. Suurin osa huomaa minut vasta nyt. Jo ulkonäköni riittää säikäyttämään monet, ase hoitaa loput.

Mies kaivaa lompakkonsa ja latoo tytön kouraan nipun seteleitä. Rinki aukeaa ja tyttö kävelee ohitseni autolle. Seuraan perässä.

Autossa tyttö painaa kaasun pohjaan. Toyotan renkaat ruopivat soraan syvät urat. Ajamme lujaa, metsä vilistää auton sivuilla. Tyttö vilkuilee hermostuneena taustapeiliin. Sitten hän purskahtaa nauruun ja hiljentää.

"Näitkö niiden ilmeet? Jumalauta ne meinas kusta housuunsa!"

Tyttö kaivaa rahanipun taskustaan. Isoja seteleitä. Pinkassa on monta tonnia. Nainen ojentaa minulle satasen.

"Vaivanpalkaksi", nainen selittää.

Pudistan päätäni ja vilkaisen kelloa. Aika juoksee.

"Sä olet erilainen, suhun voi luottaa", tyttö sanoo. "Olipa mulla ollut sunlainen isä."

Mutkainen maantie viipaloi metsiä ja niittyjä, ylittää ojia ja siltarumpuja. Corollan moottori hyrisee.

"Oliko äitisi nimi Sanna?" kysyn.

Tyttö katsoo minua hämmästyneenä. "Kyllä. Miten niin? Tunsitko äitini?"

"Kauan sitten. Toisessa elämässä", sanon ja käännän katseeni ikkunaan, jottei tyttö näkisi kostuneita silmiäni.

Lähestymme määränpäätäni. Pyydän tyttöä jättämään minut bussipysäkin levikkeelle, mutta tyttö lupaa kuskata minut perille saakka. "Mutsi opetti, että hommat hoidetaan loppuun asti."

Tie lävistää jälleen yhden aution kylän ja alkaa laskeutua kallioisen järven rantaan. Talot harvenevat, metsät ja pellot valtaavat lisää alaa.

Tyttö pysäyttää tienvarren levennykselle. "Perillä."

Istumme pitkään vaiti eteemme tuijottaen. Yön pimein hetki on taittunut ja valkeus kasvaa. En halua nousta autosta. Sanat takertuvat kurkkuun.

Loksautan oven auki. Viivyttelyminen on turhaa. Minulla riittää vielä töitä ennen aamua.

Myös tyttö nousee autosta ja kiertää sen ympäri.

Tytöllä on pistooli kädessä. Juuri sellainen hieno ja kiiltävä, jollaisia vihaan. Hän osoittaa sillä rintaani. Tällä kertaa se ei huoju vaan sojottaa jämerästi minuun. Hymy on poissa ja tilalla on sama kivettynyt ilme kuin hetkeä aikaisemmin mökillä.

Tyttö nyökkää metsää kohti. ”Tuota polkua.”

Astelen puiden sekaan. En pysty haistamaan, mutta muistan tällaisen metsän tuoksun. Happaman sammaleen, pihkan ja kanervien makeuden. Sääsket inisevät ja hyökkäävät kimppuun.

Polku johtaa heinikkoiselle aukiolle. Sen keskelle on kaivettu monttu. Lapio on isketty multakasaan. Tyttö komentaa minut seisomaan kuopan reunalle ja kääntymään ympäri.

”Onko sinulla viimeisiä sanoja”, tyttö kysyy.

”Tapatko minut, koska hylkäsin sinut ja äitisi?”

Tyttö nauraa. ”Sinä tosiaan nielit kaiken. Äitini nimi ei ole Sanna, eikä minun Linda – etkä sinä ole isäni. Sinusta on tullut hellämielinen. Minulle olet vain dinosaurus, jonka ohi aika on ajanut. Ja nyt tulit tiesi päähän.”

”Kuka palkkasi sinut?”

Tyttö kohauttaa hartioitaan. ”Mitä sillä on väliä? Olet listalla, siinä kaikki. Minulle olet pelkkä nimi – ja minä ainoastaan väline. Se olin minä, joka tilasin sinulta sen tapon täksi yöksi. Minulle kerrottiin, että olet tyhmä, mutta näin idiootiksi en sinua uskonut.”

”Ammu sitten äläkä jauha paskaa. Ei minulla ei ole koko yötä aikaa odottaa, paleltaa”, sanon.

Tyttö painaa liipaisinta. Kuuluu naksahdus, iskuri lyö tyhjää. Tytön silmät laajenevat hämmästyksestä. Hän vetää liikkuvan taakse, patruuna lentää kaaressa

heinikkoon, mutta ei syötä uutta tilalle. Ase menee jumiin. Vedän revolverini esiin. Ase jyrähtää. Luoti osuu tyttöä kaulaan.

Kuten sanoin, minulla on ollut aina tuuria tappamisen suhteen.

Raahaan tytön kuopalle. Hautaan ruumiin ja palaan tielle. Tiedän tytön tulevan uniini, jonne hän jää asumaan muiden surmaamieni joukkoon. Käynnistän Corollan ja painan kaasua.

Kesäaamu sarastaa. Radiossa soi Rauli Badding Somerjoen Paratiisi. Avaan ikkunan ja annan kesän tunkeutua ohjaamoon. Ei ole kiire mihinkään.

Juhannus ei ole koskaan ollut näin verinen.

Kaksikymmentä kesäistä rikostarinaa
Suomen parhailta dekkaristeilta.
Yöttöminä öinä valvottamaan pakottavien
kertomusten takana ovat:

ELINA BACKMAN
TAPANI BAGGE
PATRICIA G. BERTÉNYI
ANNA HARJU
VIRPI HÄMEEN-ANTTILA
HELENA IMMONEN
JP KOSKINEN
EEVI KUOKKANEN
SAIJA KUUSELA
LEENA LEHTOLAINEN
TUIRE MALMSTEDT
KALE PUONTI
TIINA RAEVAARA
MATTI REMES
MARKKU ROPPONEN
SATU RÄMÖ
TERHI TARKIAINEN
ANTTI TUOMAINEN
ARTTU TUOMINEN
HEIKKI VALKAMA

9 789520 471514

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-7151-4